

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:

Administrațiunea tipografei arhidieceșane, Sibiu, strada Măcelarilor 47.

Correspondențele sînt a se adresa la:

Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 37.

Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiează.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Revista politică.

Misiunea gen. Ignatieff la Viena ocupă locul cel mai de frunte chiar și după plecarea lui. Presa vieneză și budapestană susține unanim, că misiunea diplomatului rusesc n'a avut rezultatele dorite de densus. „Montags-Revue” dice: Generalul Ignatieff a putut afla dela contele Andrassy, că Austro-Ungaria reprobază tratatul dela San Stefano, din cauză că colidează cu interesele Austro-Ungariei și cu ale Europei. Contele Andrassy a precizat apriat interesele austro-ungare. Ignatieff, neavând impuțernicire pentru nici un fel de negocieri n'a putut face altă decât a lua declarațiunile austro-unguresci ad referendum.

Dacă este adevărat că „Le Temps” are informațiuni sigure despre rezultatul misiunii lui Ignatieff la Viena, diplomatul rusesc ar fi plecat la Petersburg cu următoarele pretensiuni ale Austro-Ungariei: 1. Estinderea influenței austro-unguresci asupra părții apusene a peninsulei balcanice, încheind convențiuni militare și comerciale-politice cu Serbia, Muntenegru și Albania. 2. Statorirea unei legături directe între Austro-Ungaria și Salonic pe teritoriul otoman. 3. Depărtarea Bulgariei dela marea Egea. 4. Întărirea puterii otomane în teritoriul ce-i rămâne. 5. Austro-Ungaria să se înțelégă direct cu Pôrta asupra punctelor acestora.

„P. Ll.” de luni, edițiunea de sêra, constată în revista sa rezultatul negativ ce l'a dus gen. Ignatieff cu sine la St. Petersburg și adaugă că pe lângă acest rezultat generalul a putut duce și convingerea, că nu e cu puțință de a deslîpi pe Austro-Ungaria de Anglia, nici dacă se realizază congresul nici dacă nu se realizază.

Fiind adevărate tôte câte ni le spun oficiösele în privința misiunii lui Ignatieff, politica contelui Andrassy ar

fi raportat o victorie eclatantă fără a da Austro-Ungaria o pușcătură și ar fi adus pe Rusia în pozițiune de a fi pierdut, pe cale diplomatică, tôte câștigurile pe câmpul de luptă. Cu victoria această diplomatică s'ar esplica și mobilizarea financiară ce se pregătesce acum în Viena, nu cu alt scop, decât spre a da o valoare ponderoasă câștigului pe terenul diplomatic.

În urma unei schimbări imprumutate de depeșe între Viena și London se așteptă unele hotăriri de mare importanță. Anglia, se dice, dacă Rusia nu se mai domolesce de voie bună, va anticipa Austro-Ungariei bani cu 3% spre a-și acoperi deficitele. După „operațiunea această financiară ar urma apoi cele ce ar mai trebui să urmeze.”

„Pall Mall Gazette” ia notiță despre faima: că ambasadorul austriac a plecat pe neașteptate din London la Viena.

De mai mare importanță este proclamațiunea reginei Angliei, prin care se chiamă rezervele încă înainte de 19 l. c.

Noul ministru de esterne englez, marchisul de Salisbury, a îndreptat în 1 Aprilie o depeșă către reprezentantul Angliei pe lângă curtea din St. Petersburg, prin carea se plînge foarte asupra purtării Rusiei și declară, că tratatul de la San Stefano a creat o influență precumpănitoare rusască în peninsula balcanică, care este cu totul opusă intereselor Angliei. În cele din urmă Salisbury stăruiesc pe lângă un congres, unde tratatul să se dezbătă fără a se ține samă de condițiunile puse de Gorciacoff.

Pasul noului ministru de esterne al Marei-Britanii s'ar părea că este pacific. Dară o telegramă de la 2 Aprilie n. din Viena ne alarmează cu sciri, cari dau situațiunei un aer de tot serios. „Polit. Cor.” spune că are sciri din Constantinopole, că Rușii se mișcă din nou spre Gallipoli, că Turcii întăresc Bujukdere și că la

San Stefano sosesc pe fie-care și vapore rusesci încărcate cu proviant.

Tot „Pol. Cor.” spune mai departe: Trupele rusesci, cari se află spre mēdă noapte dela Balcani, se dirig spre Dunăre și în tôte părțile se fac întăriri. La Sofia se concentrează numeroșe trupe rusesci. Și spre mēdă și dela Balcani se fac concentrări de trupe rusesci.

Basarabia.

IV.

Vêcul al șase-spre-decelea.

Bugeac în limba tătarăscă — dice Cantemir — va să dică unghiu, un colț de pământ. Cam pe la anul 1568, se începe roirea tătarilor înspre țara Moldovei, precum ne-o spune Cantemir însuși, care era de origine din cea mai însemnată familie a Tatarilor Nohai, din câte s'au așezat în țara noastră, ba chiar în vremea în care Dimitrie era domn creștin în Moldova, în Bugeac stăpânia preste tătari asemenea un Cantemir.

Tătarii, după cum ni-i descriu cronicarii, nu se ocupau cu plugăria ci se țineau cu turmele de cai și cu prădăturile. În țara noastră, tătarii, guri, se hrăneau cu lapte de iepă și nu era nici una din țările învecinate, cu care să n'aibă bocluc.

La începutul vécului al șapte-spre-decelea, Ieremia Movilă dăruiesc lui Kazigherei Han din Crim șapte sate în Bugeac să-i fie de cășle adecă de păscut și de strânsul fructului, această pentru a'l împăca pe Han cu Polonia, căci Ieremia avea nevoe și de prietenia Poloniei și de mijlocirea hanului tătarăsc pe lângă Pôrta.

Se vede înse, că curēnd după aceea Tătarii Bugeacului sub căpetenia lor Cantemir-Pașa au fost rechemăți în Crim.

Să nu uităm că cronicarii nostri trăiesc toți în vécul al șapte-spre-decelea, că Nistor Ureche, de pe a că-

rui isvode au scris fiu sêu Grigore. e boer mare la curtea lui Ieremia Movilă și partizan al Moviliștilor, că Miron Costin mōre de sabia lui Cantemir, că ei toți cunoșteau istoria colonisării tătarilor în Basarabia; ba, Miron Costin vorbesce de ei cu acel ton nepreocupat al contimporanului, care nu găsesce de cuvîntă a mai esplica lucruri cunoscute de tōtă lumea; precum am vorbi noi astăzi de pahonții rusesci prin gazete, fără a ne mai interesa cum au venit și cum se duc.

Destul, că după ce vedem, cum la începutul vécului Ieremia Movilă le dăruiesc nouē sate, aflăm că deja la 1637 ei nu mai erau în Bugeac și această în urma unui tratat între Polonia și Hanul de Crim.

Ietă ce dice Miron Costin:

Tot în același an (1637), Cantemir Pașa cu ôrdele sale peste voia Hanului au eșit din Crim și s'a așezat ier în Bugeac; care lucru nesuferind Hanul și mergēnd dodăială și de la Leși, care legase a doua legătură prin Koneț-Polski cu Mustafa Pașa Vizirul, să nu fie sloboși Tătarii a locui în Bugeac, făcēnd dodăială Craiei lor. Au eșit poruncă la Hanul și la Va-

și la Mateiu Vodă (Basarab) Domnul Muntenesc să mergă cu Hanul asupra lui Cantemir. Deci au venit Hanul cu oști și au purces și Domnii cu ambe țările asupra lui Cantemir, care temēndu-se de Hanul, a fugit în Țarigrad, ier ôrdele lui le-au luat Hanul cu sine la Crim, și de pâra lui au perit și Cantemir sugrumat în Țarigrad.

După ce-au pornit din Bugeac Hanul pe Tătari, au lăsat pe doi Sultani, frați ai sêi, să vie cu dēnșii; ieră el au purces spre Crim înainte. Ieră când au fost la trecătōrea Niprului, s'au ridicat Nohaii și au lovit fără veste pe Sultani și i-au omorât pe amândoi și după această faptă, au purces cu coșurile sale spre țara leșască, pōhtind de la Leși loc să se așeze

FOIȚA.

Cerșitōrea de pe Pont des Arts.

(Traducere din W. Hauff: *Novelē*.)

(Urmare.)

„M'am exprimat pōte prea aspru, voiam —”

„Te rog, lasămē și pre mine să sfêrșesc”, dice ea oprindu'l cu blândete. „D-Ta însuși diceai că, femeile când se află între sine arareori ar urma timp mai îndelungat o așa numită convorbire de spirit. Sciu prea bine, ce chin este pentru o societate de femei o așa numită femeie de spirit, cărcia tôte par frivole, ce nu e de însemnată generală, ce nu e interesant. Ne simțim strimtorate, neliniscite și în sfêrșit mai bine voim să înroșim cu puținele nōstre cunoscințe înaintea unui bărbat decât înaintea unei femei. De obicei, când femeile sau fetele se află între sine, ele vorbesc de economie, de trebile casnice, de vecini, pōte de noutăți sau chiar de mode; dar să rămānem noi pentru totdeauna mărginite la acest cerc? Cele ce sînt de interes comun și ce

contribue la o cultură generală, tôte aceste să rămānă ôre pentru noi cu totul străine?”

„O Dumneșule! D-Ta mă înțelegi rēu; vrut'am eu să afirm această?”

„Este adevărat” urmă ea și cu mai mare zel, „este adevărat, bărbații au acea cultură adēncă, bine întemeiată, acea claritate bine rēnduită, care esclude sau nesocotesce ori ce cultură de jumătate sau chiar aparență de sciință. Dar cât de bucuros tragem noi femeile cu urechia la o convorbire a bărbaților, cari se ocupă de lucruri, ce nu ne sînt cu totul străine, de esemplu de o carte interesantă, pre care o am cetit, de o iconă, pre care o am vėdut; abunāsamă noi învėțăm foarte mult, dacă putem și noi asculta sau chiar a lua parte la convorbire, judecata, ce ni o am format în tăcere, se cultivă și se îndrēptă, și fie-care femeie cultă trebuie să afle plăcere la o astfel de petrecere. Și, așa cred că, chiar bărbații însuși nu ne vor lua această în nume de rēu, se înțeleg” adause ea zimbînd, „dacă nu cumva vom încerca să strălucim însine, să părăsim cercul modest, care ne este hotărît.”

XII.

Cât de frumoșă era ea în acest moment! Convorbirea-i inundase obrăjii cu un roșu mai viu, ochii i străluciau, și în surisul, cu care încheiase, zăcea ce-va atât de fermecător și atrăgător, încât Frōben nu scia, ce să admire mai mult: frumșeta acestei femei, sau spiritul ei, sau simplitatea frumoșă, cu care rostia părerile sale.

„Fără îndoieală”, dice el, cufundat în privirea ei, „fără îndoieală am fi foarte nedrepti, dacă am nesocoti astfel de pretensiuni gingașe și drepte; căci pre acea femeie ar trebui să o țin de foarte nefericită, care cu un spirit cultivat, cu plăcere pentru cetire și pentru petreceri de spirit n'ar afla un echo potrivit în împregiurimea sa; în adevăr, avisată cu totul numai la sine, ea ar trebui să se țină foarte nefericită.”

Iosefa înroși, și un nuor întunecat i se așeză pe frunte; fără voie ea oftă adēnc — și — înspăimēntător, Frōben prinse de veste, că, o femeie, precum tocmai o descriese, se afla lângă densus. Fără să voiescă, el tradase durerea ei. Căci putea ôre soțul ei brutal să rēspundă la acele gingașe

pretensiuni? El, care pre soția sa nu o socotia ci numai ca pre prima sa economă, care ori-ce lucru spiritual, ce-i pare omului interesant sau de dorit l' desprețuesce, pentrucă l' ținea de nepractic; putea el se îndestulēscă aceste pretensiuni după plăcerea unei conversațiuni de spirit? Nu era chiar de creșut, că el într'adins i detrăgea această plăcere?

Încă înainte de ce Frōben se putu reculege într'atât, ca să dee vorbelor sale o întorsătură mai generală și să abată conversarea dela acest obiect, Iosefa fără de a'l face să simtă greșala ce făcuse, respunse:

„Noi, femeile dela țară, veți bine prea arare ori gustăm astfel de plăceri, de altcum totuși nu suntem așa de singure, precum s'ar păre pōte străinului, ne cercetăm unele pre altele cu atâta mai des; caută numai, ce mulțime de visite stau acățate colo la oglindă!”

Frōben se uită în acea parte, și biletul de mainainte îi veni în minte. „Da, da”, dice el scoțēndu'l dintrē celelalte, „m'am făcut dineauni vinovat de un mic furt”; el scōse biletul și l' arătă. „Îmi crești că, până ieri nici n'am

sub ascultarea lor. Ambla pre la târguri și prin sate toți cu câte o cruce de lemn la piept, semn de închinăciune. Ci Leși așa loc deșert fără oameni mai înlăuntrul țării sale neavând, le-au dat câmp pre Nipru între Krilav și între Kodin; și era aproape de 20,000 de Nohai orda aceea.

Nu-i vorbă, peste un secol îi întâlnim ier în Bugeac cerând acum loc de la Moldoveni, care neavând ce să-și facă capului, le măsură un petec de pământ de 32 césuri lungime și două lățime tot pe locurile pe unde mai fusese înainte de un vec, ier Mârzacii toți se obligă printr'un lung înscris, dat la mâna lui Grigore Vodă Ghica să plătescă arenda pentru locurile de pășunat ier de unde le-or spune parcălabii să se retragă cu turmele, de acolo să se și retragă fără a face bucluc. Dar despre acestea mai pe larg la vécul al opt-spre-decelea.

A vorbi despre acești ómeni ca despre nisce possesseurs légitimes ai Basarabiei, ni se pare cel puțin curios și tot atât de curiosă este deci și teoria cum că Basarabia s'a cucerit de Rusia de la Turci și de la — Tătari.

Teritoriul, pe care locuiau în Moldova, le era dat în arenda, plătiu hacul pământului, cum țice învoiala, era o colonie de străini pe pământ moldovenesc, cari n'aveau proprietate, ba nici capacitatea juridică de a o'avé.

Dar cea mai vie dovadă, că în acest veac erau în Basarabia români, este de sigur existența eparchiei Brăilei. Vechiul Proilabum, a cărui nume Turcii l'au prefăcut în Ibrăila, a încăput pe la jumătatea veacului al 15-lea sub domnia turcescă, deci ne mai putându-se administra bisericească de episcopia de Buzeu, s'a format o nouă eparchie, atârnatore direct de patriarhul din Constantinopol, având sub sine toate cuceririle lui Mircea Cel-Bétrân de pe malul drept al Dunării. Astfel încă pe la anul 1822 un om al bisericeii, totdeauna conservatore, însemnă la finele mineiului lui Iulie: „Să se scie că a venit părintele Ignatie de la Părintele Vlădica Calinic etc., care acest Calinic era mai înainte aici la Brăila Metropolit *Drist* (Dorystolum - Silistria) și *Proilav* (Proilabum - Brăila).

În anul 1641 părinții călugări de la mănăstirea Caracal, din sfântul Munte, cer de la Ioanichie, patriarhul Constantinopolei, permisiunea de a repara vechia biserică din Ismail.

Din actul, eliberat de Patriarh la 2 Iunie 1611 se vede însă: 1. că eparchia Proilaviei se administra de

un metropolit numit mitropolitul Proilavului; 2. că biserica Sf. Nicolae din Ismail se învechise și se dăremase, de vreme ce călugării din mănăstirea Caracal cer voie s'o construiescă.

Prin urmare biserica din Ismail fiind cel puțin din vécul al 16-lea și orașul a trebuit să fie fundat de Moldoveni, încât Miron Costin în „Descrierea Moldovei și Țerei-Românesce“, (scrisă la 1674 în versuri polone) greșese când țice, că Ismailul e de fundațiune turcescă.

Cantemir nu comite această greșală. El țice lămurit „Ismail, Moldavis *olim* Smil dictus...“ Se vede că Ismailul a avut aceeași sôrtă ca și Brăila. Turcii au făcut din Smil-Ismail, ca și din Proilabum Ibrăila.

Dar să venim iar la vorba noastră — la metropoliia Proilaviei.

De eparchia acestei metropolii se ținea:

I. Silistra, Brăila Chilia. Trăgând o linie din Silistra la Marea-Négră ajungem tocmai la Chiustengé, încât întreaga Dobrogea a lui Mircea cel bétrân intra în eparchie.

II. Reni, Ismail, Ackerman (Cetatea Albă), Bender (Tighina). Trăgând o linie de la Bender la Reni avem totă Basarabia în cestiune.

III. Tóte satele și orașele românesce dintre Nistru și Bug adecă din Podolia și Cherson. Citat anume e orașul Dubăsarii dincolo de Nistru, care se ține de episcopia Hușilor. Dar la sud de Dubăsari sunt Mălăiești, la nord de ei e orașul Balta, apoi orașul Ocna și încă fôrte multe sate, rămase până ađi românesce.

La Dubăsari — dincolo de Nistru — era la 1794 până și o tipografie românescă din care au eșit mai multe cărți bisericești.

Tătarii dlui X. devin fôrte interesanți. Ei au nevoie de metropolit, de biserici, de cărți românesce ba pe deose o biserică în Chilia; iar la 1641 călugării din mănăstirea Caracal le reparază biserica lor cea veche din Ismail.

În faptă însă se vede și în cursul acestui veac de ce aveau nevoie Tătarii și de ce Moldovenii. Tătariilor le trebuia pășune pentru cai, Moldovenilor, poporului statornic de vécuri și creștin le trebuia biserici, cărți, metropolit.

Ce ilustrație pentru fraza: „la Bessarabie à aucun point de vue n'a pu être considerée comme restituée à ses possesseurs légitimes!“

Să mulțămim bisericeii noastre care prin dumnezeesca linisce în statornicie, pe care a avut-o în vremile cele mai turburate, ne-a păstrat prin în-

sciut că, prietenul meu e căsătorit? Și numele DTale chiar numai din acest bilet l'am aflat. DTa Te numesci Tannensee?“

„Da“ răspuse ea zimbând, „și acest nume fără renume l'am dat în schimb pentru frumosul de Faldner.“

„Fără renume?“ Dacă tatăl DTale a fost colonelul de Tannensee, atunci numele DTale nu pôte fi fără renume.

Ea înroși. „Ah, bunul meu părinte!“ țise ea. „Da, mi spuseră de el că, ar fi fost socotit ca un brav oficer de ai împératului, și — îl înmormântară ca general. Eu nu l'am cunoscut; numai odată l'am văđut, când se reîntôrse din campanie, și de atunci nici odată; sânt chiar treispredece ani, de când e mort.“

„Și nu fusese el Svițeran?“ întrebă Frôben de nou.

Ea căuta cu uimire la densusul. „Dacă mi aduc bine aminte, mamă-mea mi spunea că, el ar avé rudeni în Svițera.“

„Și mama DTale, nu se numesce ea Laura și nu e de viță spaniolă?“

„Ea înverđi și tremura la aceste cuvinte. „Da, numele ei era Laura“ fu răspunsul — „dar pentru Dđeu ce

scii despre noi, de unde? — Din viță spaniolă?“ urmă ea reculegându-se.

„Ba nu, te înșeli, mamă-mea vorbia nemțesce, era germână.“

„Cum? Așa dar mama DTale e mórta?“

„De trei ani“, răspuse ea înduioșată.

„O, nu mă certa, dacă urmez a te mai întreba: nu avea ea pěr negru și, ca și DTa, ochi ócheși? Nu avea ea multă aseménare cu DTa?“

„Ai cunoscut pe mamă-mea?“ strigă ea turburată și tremurând și mai tare.

„Ba nu; dar ascultă o întâmplare deosebită!“ răspuse Frôben. „Tóte ar trebui să mă ducă în rătăcire, dacă n'am făcut cunoscință cu o fôrte onorabilă rudenie a mamei DTale.“ Și acum îi povestí de Don Pedro. El îi descrie, cum se'ntélniră ei dinaintea icónei; aduse apoi copia și o arată; îi spuse cum făcură cunoscință mai deapropé, și cum Don Pedro îi istorisise pățaniile sale. Istoria acesta însă el o repetă cu mare cruțare; din delicateță el dată chiar acele întâmplări și fuga Laurei cu un an întreg mai îndărépt și încheiă cu aceea că, dacă

seamnărele ei acest argument sdrobi-toriu față cu ori-ce subtilitate diplomatică. Întrebarea posesiunii legitime, nu mai pôte fi controversată. Dar acest argument devine și mai tare în vécul al opt-spre-decelea, când Graful Rumianțof — lui mème — aprobă desființarea (de-și numai trecétóre) a Mitropoliei proilavului și împarte Eparchia, dând totă Basarabia până la Bender eparchiei de Huși, de care s'a ținut mai înainte, și Brăila eparchiei de Buzéu. Dar despre acesta mai târđiu. „Timpul“.

Scolastic.

În legătură cu cele publicate în Nr. 9 a. c. al „Telegrafului Român“ de cătră subscrisa comisiune cu privire la înființarea Reuniunii învățătorilor din protopresbiteratul I al Brașovului, respective din Țara Bârsei se aduce prin acesta la cunoscința onoraților membri ai conferenței învățătoresci, ținută la Brașov în 25 August 1877, că subscrisa comisiune a compus „Proiectul de statute“ ale acestei reuniuni pe basa celor urmate de la anul 1863 încóce, cu privire la cultura ulterióră pedagogico-didactică a învățătorilor scólei noastre populare.

Proiectul de statute cuprinde în sine următoarele:

§. 1. Numirea și reședința Reuniunii.

Reuniunea pórta numele de „Reuniunea învățătorilor români gr. or. din țara Bârsei“ și 'și are reședința în Brașov.

§. 2. Scopul.

Reuniunea are de scop:

- a) a conlucra cu poteri unite 1) la promovarea învățământului pe basa principiilor pedagogico-didactice; 2) la cultura ulterióră pedagogico-didactică a membrilor ei, spre ridicarea vazei învățătorilor și prin ei a scólei populare rom. gr. or.;
- b) a îngriji, cât se pôte, și pentru ameliorarea sorții învățătorilor, membri ai ei.

§. 3. Mijlócele.

a) Cu privire la învățământ și la disciplina scolară:

1. Discusiuni asupra temelor, sentințelor pedagogice alese.
2. Asupra disertațiunilor pedagogice cetite.
3. Comunicări despre înlesnirile dobândit în tractarea cu copiii în scólă.
4. Comunicări despre aparate de învățământ mai corespóndétóre, despre ușurința întru a face colecțiune de plante ș. a. pe sama scólei și despre înlesnirile aflate în propunerea grădinăritului ș. a.
5. Tractări despre obiecte de învățământ singulare.

6. Comunicări despre modul, cum au abătut de la aplecări și fapte necuvióse pe copii îndărjiți și i-au îndreptat.

b) Cu privire la cele economice: contribuiri în bani din partea membrilor reuniunii și a altora.

§. 4. Membrii reuniunii.

Membrii reuniunii sânt ordinari, protegători, fondatori și onorari și adecă:

- a) membrii ordinari sânt toți învățătorii români gr. or. din țara Bârsei (protopopiatele I și II ale Brașovului și al Branului), și din vecinătate (protopopiatele vecine);
- b) membrii protegători sânt aceia, cari contribuiesc pe an tacsă decisă de adunânța generală;
- c) membrii fondatori sânt aceia, cari contribuiesc la fondul reuniunii odată pentru tot-déuna suma de 20 fl. și preste acesta;
- d) membrii onorari sânt aceia, cari și-au dobândit merite pentru această reuniune.

§. 5. Primirea membrilor.

- a) Învățătorii au să se înștiințeze la presidiu, spre a fi înscriși ca membri ordinari ai reuniunii. Acesta înscrie pre învățătorii din țara Bârsei, iar lista cu numele învățătorilor din protopopiatele vecine înștiințafi o așterne comitetului reuniunii, carele decide cu majoritate de voturi despre primirea sau respingerea lor;
  - b) cei ce vreau să se facă membri protegători, se înștiințéză la presidiu pentru înscriere;
  - c) cei ce voiesc să se facă membri fondatori, se înștiințéză la presidiu spre a fi înscriși și arată tot-deodată suma, care voiesce să o dăruiască fondului reuniunii;
  - d) membrii onorari se denumesc de adunarea generală cu majoritate de voturi.
- La adunarea generală pot apela cei nemulțămíți cu decisiunile comitetului.

§. 6. Drepturile membrilor.

- a) fie-care membru al reuniunii are drept, a disenta asupra obiectelor luate la pertractare în adunarea generală;
- b) fie-care membru are drept, a propune opurile sale științifice școlastice ca material de luat la pertractare în adunarea generală;
- c) la tractarea despre cele economice au numai membrii ordinari drept a lua parte cu vot decisiv, precum și a face propuneri noué; membrii protegători, fondatori și onorari au numai vot consultativ;
- d) numai membrii ordinari au drept a fi aleși de oficiali ai reuniunii.

§. 7. Datorințele membrilor.

- a) membrii ordinari sânt obligați a lua parte la toate ședințele adunării generale, precum și la toate prelegerile publice, ce sânt a se ține cu ocaziunea adunării generale.

Absentarea de la vre-o ședință a adunării generale ori de la vre-o prelegere publică fără temei valid, trage după sine o pedépă în bani în folosul fondului reuniunii, decisă de adunarea generală.

- b) membrii ordinari sânt obligați, a contribui după puțință cu opurile dênșilor pedagogico-didactice la materialul științific de luat la pertractare în adunarea generală și adecă:

1. Membrii cari se vor pregăti pentru adunarea generală cu tractate științifice școlastice scrise, au să înștiințeze presidiul despre acesta cu șase săptămâni înainte de ținerea adunării generale.

2. Membrii cari vor avé să țină prelegeri publice din câte un obiect de învățământ singular, au să și împărțesă materialul pe anumite ore de prelegere și să înștiințeze presidiul despre acesta cu șase săptămâni înainte de adunarea generală.

- c) membrii ordinari și protegători sânt obligați a răspunde tacsă decisă de adunarea generală. Tacsă nerespunsă punctual se va scóte pe calea legi.

§. 8. Administrațiunea.

Reuniunea 'și pórta și 'și îndeplinesce afacerile sale:

1. Prin adunarea generală
2. Prin comitetul său.

§. 9. Adunarea generală.

- a) adunarea generală examinează raportul comitetului despre starea prezentă a reuniunii; examinează socotelele din anul expirat; desbete și defige bugetul pe anul următoriu; defige tacsele membrilor ordinari și protegători; defige pedepșa în bani pentru absențele membrilor ordinari de la ședințele adunării generale; decide eschiderea din reuniune a unui membru, carele a fost de câte-va ori pedepsit pentru absenții, ori carele prin uitarea de sine ar amărâta vaza reuniunii; decide definitiv despre primirea sau respingerea membrilor, cari au apelat la adunarea generală; denumesc membri onorari; desbete materialul scientific scolar de pertractare; statorcesc obiectul de învățământ, care să fie tractat ca material al prelegerilor publice din anul următoriu, și neangajându-se vre-un membru al reuniunii la întocmirea acestui tractat, atunci denumesc și însărcineză cu acesta pre membrul ordinar, carele urmăză în rândul său după anii de serviciu; alege membrii comitetului (funcționarii) reuniunii; defige o sumă, carele să stea la dispozițiunea comitetului pentru întâmpinarea speșelor neprevăzute; alege și destinează locul, unde să se țină adunarea generală următoare;
- b) adunarea generală se ține odată pe an în luna lui August în locul destinat de adunarea generală precedentă. Cerând necesitatea se poate conchiama și o adunare generală extraordinară în zilele Crăciunului sau Paștilor la Brașov;
- c) ținerea adunării generale și obiectele de pertractare se publică cu o lună de zile înainte în ziarurile române și prin cerculare.
- d) deschiderea adunării generale îi premerge ținerea serviciului dumnezeesc cu chemarea Duhului sânt în biserică, la care au să ia parte toți membrii prezenți ai reuniunii.

Adunarea generală se deschide prin o cuvântare din partea președintelui. Ședința din urmă a adunării generale se încheie prin o cuvântare ținută de președintele, după carele urmăză închinăciunea de mulțămintă către Ddieu.

- e) Decisiunile se fac prin majoritate de voturi ale membrilor prezenți în adunarea generală și adevă:

1. pentru validitatea deciziunilor în secțiuni științifice se cere majoritatea voturilor tuturor membrilor, însă

2. în chestiuni economice se cere majoritatea voturilor numai ale membrilor ordinari.

- f) Protocolul adunării generale se verifică prin o comisiune aleasă din silul adunării și se așterne Venerabilului Consistoriu arhidieceșan gr. or. din Sibiu spre a probare. Deodată cu protocolul se trâmte Venerabilului Consistoriu și lista cu numele membrilor Reuniunii.

§. 10. Comitetul Reuniunii.

- a) Comitetul este organul, care execută decisiunile adunării generale și ca atare are să ia măsurile necesare la promovarea intereselor Reuniunii. El reprezintă Reuniunea înăuntru și în afară. El așterne adunării generale raport despre primirea sau respingerea membrilor ordinari din protopopiatele vecine; păstrează averea Reuniunii, pentru care este răspundător în solidum; ține ședințe când cere trebuința, iar de regulă odată pe lună.
- b) Decisiunile comitetului sunt valide, dacă se fac de majoritatea absolută a membrilor prezenți, prin majoritate de voturi. Dacă voturile sunt egale, decide președintele.
- c) Protocolul ședințelor comitetului se verifică în ședință ori în o comisiune de trei.
- d) Comitetul constă din nouă membri, cari sunt: președintele, vice președintele, casariul, secretariul, bibliotecariul și patru consiliari.

§. 11. Sfera de activitate a singurilor membri ai comitetului

- a) Președintele comitetului este tot deodată și președinte adunării generale. El re-

presentează Reuniunea; subscrie împreună cu secretariul toate actele făcute în numele reuniunii; conscrie membrii Reuniunii; conchiama adunare generală, ei președe și o conduce; conchiama membrii comitetului la ședințe; are o cheie dela lada, în care se păstrează documentele și hârtiile de valoare ale Reuniunii.

- b) Vicepreședintele conduce în absența președintelui afacerile presidiale; compune programa ședințelor adunării generale și a prelegerilor publice; compune materialul științific de pertractare în adunarea generală.
- c) Casariul încasază tacsele dela membri, precum și alți bani ce incurg la comitetul Reuniunii; plătește speșele aprobate de comitet; păstrează a doua cheie dela lada cu capitalul în bani, cu documentele și hârtiile de valoare ale Reuniunii.
- d) secretariul reuniunii este tot deodată și secretariul adunării generale. El poartă protocolul ședințelor; îngrijesc de corespondențe; subscrie împreună cu președintele toate actele făcute în numele reuniunii și păstrează archiva reuniunii;
- e) bibliotecariul păstrează biblioteca și aparatele de învățământ ale reuniunii;
- f) consiliarii îngrijesc de încuștirarea membrilor reuniunii veniți la adunarea generală; îngrijesc de toate trebuințele pentru ținerea adunării generale, în comuna, unde este a se ținea adunarea.

§. 12. Alegerea membrilor comitetului.

Membrii comitetului Reuniunii se aleg pe trei ani, se pot însă și realege.

§. 13. Avera Reuniunii.

- a) Avera Reuniunii constă din contribuiriile membrilor, din contribuiriile creștinilor în sântele biserici la sărbători mari, din ajutoarele votate de sinodele parohiale din împrejur, din donațiuni și legate, din bibliotecă și alte efecte ale Reuniunii.
- b) După subtragerea sumei pentru acoperirea speșelor defigite de adunarea generală din banii incurși, restul se depune la casa de păstrare în Brașov, însă cură mai mari de bani se dau împrumut cu ipotecă validă spre fructificare.
- c) Bani depuși la casa de păstrare și cei dați împrumut cu ipotecă formază fondul Reuniunii.
- d) Dispunând fondul Reuniunii de venituri suficiente, se va înființa și susține din ele în Brașov o școlă de lucru pentru copii, cu scop de a-i motiva la îmbrățișarea meseriilor. În școlă de lucru a Reuniunii învățământul se va împărtași gratuit.

Școlă de lucru a Reuniunii se va extinde, făcând în preajma ei întocmiri pentru internarea copiilor de școlă săraci. La primirea gratuită în internatul Reuniunii vor fi preferiți copiii învățătorilor, membri ai Reuniunii.

§. 14. Schimbarea statutelor.

O schimbare în statute se poate face numai cu învoirea tuturor membrilor prezenți în adunarea generală.

Varietăți.

* (Necrolog) Otto de Ivanoviciu, cancelist la jud. reg. cerc. din Sibiu, anunță în numele său și al soției Eliza cu anima frântă de dorere, repausarea mult iubitelui și neuitatului tată, respective socru Ioan de Ivanoviciu, Directore jud. reg. în pensiu, care în 29 ale lunii curente la 3 ore după prânz în urma unui morb dureros, în etate de 60 ani și-a finit viața sa după primirea ss. sacriamente.

Remășițele pământesci ale repausatului se vor astruca Duminecă în 31 l. curente la 3 ore după amăzi în cimiteriul gr. res. din suburbiul Iosefin din Sibiu pentru repausul etern. Fie-i țărina ușoră și memoria binecuvântată! Sibiu, 29 Martie 1878.

* (Necrolog). Carolina Orbonas născută Marinoviciu: Maria Schwarz născută Marinoviciu, ca sorori; Ioan, Nicolau și

Eugen Marinoviciu, ca frați; Michael Orbonas și Carol Schwarz ca cumnați, în numele lor, precum și în numele numeroșilor consangeni cu anima frântă de durere anuțată, cumcă iubitul lor frate, resp. cumnat: **Demetriu Marinoviciu** adjunct de concept la tabla reg., în urma unei repentine bôle de aprindere de creeri a repausat în Domnul, la 1 Aprilie a. c. stilul nou la 7 ore a. m., în florea vieții sale în etate de abia 28 ani.

Remășițele pământesci ale repausatului se vor strămuta la 3 Aprilie a. c. st. nou 10 ore a. m. după un scurt serviciu divin în locuința sa din M. Oșorheiu la Reginul-Săsesc, unde se vor așeza tot în aceea ziua la 4 ore p. m. spre odihna eternă în cripta familiei în cimiterul bisericii gr. cath. Fie-i țărina ușoră și memoria binecuvântată!

Murș-Oșorheiu, 1 Aprilie 1878.

* (Raportul despre procesul „Arborea”), care a trebuit să ceda locul seu în foia noastră articolor importanți politici, l vom termina în nr.ii prosimi.

* (Comunicațiunea pe Dunăre) este complet liberă. Tote obstaculele, care împedecau intrarea vaselor în Dunăre despre mare au fost ridicate, precum și minele care se găsiu mai în sus de Braila. Ce privește cursul riului între Cernavoda și Casovata, unde nu se cunoșce numărul torpedelor cufundate de Turci, se speră că alvia riului va fi pe deplin curățită. În susul Dunărei, unde a mai rămas să se facă lucrări pentru estragerea minelor este Corabia, dar cum unul din canaluri este curățit de torpile, navigațiunea este liberă în această parte.

* (Limitele Rusiei). Un profesor de geografie, întrebând pe discipolul seu, cari sunt limitele Rusiei în cele două continente în care are posesiuni, acesta respunde fără ezitare, că limitele Rusiei în tote părțile sunt — ingratitudea și nerușinarea. „R. L.”

* (Cum se esplică Turcilor pacea de la San Stefano!) Folia arabică „Akhbar” din Smyrna scrie următoarele:

„Este numai un Dumneșeu și Mahomet este trimisul lui! Umbrei lui Dumneșeu i-a plăcut a concede Rușilor pacea! Credincioșii sciu, cum au revoltat blăstămății de idololatri, cum au reținut ei tributul, cum au alergat la arme și cum s'au opus cu totă puterea lor și cu meșteșugurile diabolice ale timpului modern în contra Domnului tuturor credincioșilor. Slavă Domnului! Dreptul și religiunea profetului au învins! De astă dată Domnul nostru, biruitorul, a eșit ca învingătoriu din lupta cu câinii necredincioși. Căci acum odată nu i-a stat în ajutoriu ca într'alți ani vasalii lui fideli, Englezii, Francezii și Italianii; ci singur singurel în fruntea nenumăraților credincioși a trântit la pământ pe revoltătorii. Sultanul Hamid el Ghazi nici n'a voit a primi ajutoriu necredincioșilor; acesta ar fi pătat numai gloria lui; el scia înainte, că Dumneșeu și profetul vor fi cu el, și ei au și fost cu el! În ne mai pomenita sa milostivenie el au conces necuraților câini de creștini pacea, pentru carele ei s'au rugat. Ascultă, o popor credincios! ăra se va stăpâni în pace de la Constantinopole totă lumea. Dar auțiți și voi, voi necredincioși Jidovi, Creștini și Păgâni, auțiți și ascultați rușinea, care o puse pe capul necredincioșilor rebeli: fratele împăratului tuturor Moscoviților are să pornescă îndată cu o suită mare, compusă din cei mai de frunte, ai armatei sale, și în pulbere și cenușă se va căuși și va cere iertarea înaintea luminei lunei. Tributul îndatinat și rămas îndărăt, atunci se va plăti, și după acesta,

stăpânitorul credincioșilor, în blândeța sa nescată, va confirma de nou pe stăpânitorul de la Moscva, în calitatea sa de locuitor vasal al țării sale. Ca să nu mai isbucnescă însă și de altă dată revolte și opunere, Sultanul ca cel mai mare Domn al pământului, a ordonat ca 50,000 de Ruși sa rămână ca ostatici în provincia sa, Bulgaria. Cei-alți câini necredincioși se pot întorce în patria lor, însă numai după ce vor fi trecut cu cea mai mare reverență prin Stambul sau pe lângă el. Așa umilește Domnul pe toți aceia, cari se ridică împotriva stăpânitorului credincioșilor. Ia aminte, o popor al credincioșilor și mulțămesc lui Ddieu, care totdeauna ține cu ai săi. Laudat fie Domnul, pace trimisului său, Mohamed! Fericți Turci!!!

* (O cetate uriașă). London acopere un teren de 700 miluri englezesci, numără mai mult decât 4 milioane locuitori. Între locuitorii săi ea are mai mulți catolici ca Roma, mai mulți evrei ca Palestina, mai mulți irlandezi ca Dublin și mai mulți scoți ca Edinburgh. Se socotesce pe fie-care cinci minute o nascere, pe fie-care opt minute un mort și în stradele sale, care au o lungime de 7000 miluri engleze, se întâmplă pe fie-care și șapte nenorociri. Populațiunea crește pe fie-care și cu 123 persoane, pe fie-care an cu 45,000; registrul de poliție cuprinde 117,000 criminaliști notorii, 23,000 femei prostituate și se presintă pe fie-care an deregătoriei 38,000 bețiui.

PARTEA ȘTIINȚIFICĂ ȘI LITERARĂ.

Caracterul confesional al școlilor.

(Reprivere istorică).

(Urmare).

Citata ordinațiune din 1823 s'a reînprospătat în anul 1840 în 14 Maiu prin cancelaria de curte transilvană; prin această ordinațiune se apelază cu deosebire la domni pământesci a se convinge despre necesitatea instrucțiunii poporului țeran, și să îndemne a ajutama școlile. Totdeodată se dispune, ca în comunele, unde Românii sunt împărțiți în două confesiuni, prelângă o bună învoire și ocuirea oricărei sile, să se facă numai o școlă pentru toți — fiind deobligati copiii a învăța și limba maghiară.

Cine cetesce aceste ordinațiuni îi vine a crede, că regimul ardelenesc a făcut tot pentru înființarea școlilor la Români și că numai dela aceștia a atârnat promovarea învățământului. Și totuși nu este așa. Aceste ordinațiuni trebuiesc luate în legătură cu pozițiunea cea tristă politică a Românilor înainte de a. 1848. Adevărat că, învățământul era lăsat sub conducerea Episcopului nostru, și respective pus sub un director confesional de școlă; dar să examinăm, cine era episcopul nostru pe atunci, ce autoritate avea biserică noastră în patrie! Episcopul nostru era legat întru tote de mâni și de picioare; biserică noastră ortodocsă era numai tolerată; nimenea nu o băga în seamă, nici un deregătoriu politic nu-și bătea capul ca, să dea mână de ajutoriu pentru realizarea ordinațiilor. Deci să nu ne prindă mirare, că sub 4 directori scolari, cari au urmat unul după altul în decurs de mai bine de 60 ani (și adevărat în ordinea următoare: 1. Dimitrie Eustatievici 2. Radu Tempianu 3. George Haines și Moise Fulea) s'a făcut sporiu de tot puțin pe terenul învățământului.

Una însă este adevărată: școlile noastre dela înființarea lor, bune, rele, cum au fost au avut caracter confesional, adevărat au fost puse sub supra-inspecțiunea episcopului nostru. În pri-

vința acésta aflăm o abatere, ce s'a făcut în a. 1838, când prin o ordinațiune guvernială s'au luat scótele nóstre de sub suprainspectiunea episcopului nostru și s'au pus sub episcopul romano-catolic din Alba-Iulia. Causa, pentru care s'a făcut acésta schimbare în defavórea bisericii nóstre, va páre unora ca o enigmă. Enigma se deslégă îndată ce vom lua în socotință, că, cel mai mare rol în patria nóstră l'a avut confesionalismul. Dacă vom urmări cu atenziune sporiul bisericesc, ce l'am făcut noi Români ortodocși dela restaurarea scaunului arhieresc adecă dela a. 1783 până la mórtea episcopului nostru Vasile Moga, așa dară până în a. 1845, ne vom convinge, că noi bisericesce am făcut ceva sporiu sub episcopii sêrbesci, căci sub'un episcop sêrbesc s'a adus prin dieta țerii articolul de lege 60 din a. 1791; prin care s'a dat bisericii nóstre liberul esercițiu, ér de aci încolo sub episcopul Vasile Moga biserica nóstră ardelenescă tot mai mult a decăzut. Esercițiul liber religios s'a dat cu adevêrat prin citatul art. dietal; însê despre punerea în pracsă a acestei legi sub tótă păstorirea îndelungată a episcopului Vasile Moga nu aflăm nici o urmă. Din contră încă la aședarea în scaunul episcopesc a numitului episcop aflăm nise puncte, prin care episcopul nostru capitulează dela început și se dá legat în mânilor catolicilor. Aceștia aveau interes, ca să propage între Români catolicismul, sau în purismul sêu, sau în forma unirii. Ei bine sciau că scóla este mijlocul cel mai bun pentru ajungerea scopului lor. Să nu ne mirăm deci, dacă sub astfel de stare a lucrurilor s'a luat din mâna episcopului nostru și dreptul de suprainspectiune asupra scólelor și s'a dat în mânilor episcopului romano-catolic, căruia s'a subordinat și directorul nostru scolar.

V.

Am început lucrarea acésta, prin a arêta, că confesionalismul în scóla din punct de vedere pedagogic, nu numai nu este ceva contrar, dar este chiar în favorul educațiunii; am arêtat pe scurt cu istoria în mână, că confesionalismul a și fost elementul cel mai natural, în care s'a plămădit și s'a desvoltat invêțământul în scóla.

Încât ne privesce pre noi Români ortodocși acésta întrebare, invêțământul confesional, în mijlocul luptelor confesionali, în care s'a aflat totdeauna biserica nóstră, pentru noi a fost chiar o condițiune de existență. Cu tóte acestea în timpul din urmă puțin au fost între Români nostri, cari au înțeles însemnătatea caracterului confesional al scólelor nóstre. La înființarea gimnasiului român gr. or. din Brașov în anii 1850/1 erau ómeni, cari se împotriveau a se da gimnasiului caracterul confesional. De asemenea la înființarea gimnasiului român gr. or. din Bradu în a. 1866, o partidă așa đisă „liberală națională” s'a opus a se da gimnasiului caracterul confesional. Dacă n'ar fi avut gimnasiale nóstre caracter confesional nu s'ar fi putut susține față de legea scolară de ađi nici caracterul național, căci legea nu recunósce gimnasiale naționale. Norocire a fost în privința acésta în timpul din urmă că tocma acela, care era chie-mat a reprezenta și scóla prin pozițiunea sa, a și priceput dela început însemnătatea caracterului confesional al scólelor și de aceea s'a luptat din tóte puterile sale pentru susținerea scólelor confesionale. Acela a fost marele Archiereu Andreiu, care îndată ce luă cârma eparchiei ardele-

nesci gr. or. încă ca vicariu aședă catecheții pentru tinerimea gr. or. care studia în scóle străine, și a luptat pentru luarea scólelor nóstre de sub conducerea străină. Acésta o făcu el, bine sciind, cum și prin ce mijlósce se subminéază biserica nóstră mai ales din partea romano-catolicilor.

După anul 1848 marele Archiereu Andreiu tractă cu sistem cauza scolară. În cel dintâi sinod eparchial, conchemat de el pentru credincioșii Români greco-orientali în Martie 1850, a atras atenziunea reprezentanților clerului și poporului asupra însemnătății, ce o are invêțământul și scólele pentru cultura și luminarea poporului, ér sinodul sub § 17 a decis că recunoscând mărimea și însemnătatea creșterii tinerimii și pregătirii cuviincioase a invêțătorilor celor de lipsă:

1. Până la alta rânduială tot insul dintrê protopopi să fie inspectorul scólelor din districtul sêu, ca din timp în timp să raporteze episcopului eparchial despre starea scólelor confesionale;

2. Ca scóla clericală, care avea un curs numai de 6 luni, ér după venirea M. Șaguna în Ardél, îndată se ridică la un curs de un an, acum să se prefacă însê un institut pedagogico-teologic de doi ani fiind tot clericul după absolvare datoriu, înainte de a se aședă preot la vre-o parochie, să fie mai întâiu invêțătoriu;

3. Sinodul și atribue totdeodată dreptul a prescrie pentru scólele sale confesionale cărțile necesare pentru invêțământ. (Va urma).

Sciri ultime.

(După „S. d. T.-B.”)

Viena, 3 Aprilie n. „Pol. Corr.” anunță din Bucuresci: Ghica și Sturza au raportat într'o ședință secretă a camerei asupra misiunii lor. Anglia a îndemnat pe România a persevera în cestiunea retrocesiunii Basarabiei. Austria a indigitat la necesitatea, că cestiunea trebuie regulată de Europa.

Bursa de Viena

din 22 Martiu (3 Aprilie) 1878.

Argent	107 25
Galbin	5 78 1/2
Napoleon d'aur (poli)	9 82

Economic.

Budapesta, 30 Martie n. (Raport săptămânal). În săptămâna trecută ca și mai înainte timpul a fost schimbăcios: acum senin acum ninsóre întreruptă de ploii și vânturi aspre de nord și nord-vest, însă brumă n'a cădut nici n'a înghețat. Temperatura a variat între +5 și 14° R. Spicósele primăvăratices s'au sêmănat în cea mai mare parte. Holdele sânt foarte frumoșe și economii sânt în speranța unei recolte escelente.

Comerciu cu grâu a fost viu numai în ce privesce marfa de prima calitate. Grâuri mai de rând n'au avut mai nici o căutare. Circulația totală 60—70,000 măji metrices. Marfa fină s'a plătit cu 30—35 cr. mai scump ca mai înainte.

Sécara s'au urcat și ea în preț vându-se cu fl. 7. 70—8. Circulația 2000 măji metrices.

Orz s'a vândut puțin, ca nutreț cu fl. 7.50—7.65.

Ovêsul a reușit cu fl. 6.60—6.80.

Cucuruzul s'a vândut cu fl. 7.40—7.60. Circulația 10.000 măji metrices.

Păstăioșe. Tendința în acest articol precum și prețurile au rêmas aceleși. Notăm: fasole mare albă fl. 10.75—11.25, mazere ung. fl. 10—13, fabricat străin fl. 25 linte ung. fl. 9—12 sêmânța de mohor fl. 10—11, sêmânța de cânepă fl. 14.50—15, sêmânța de in fl. 14.50, mazeriche de nutreț fl. 5 de sêmănat fl. 6—6.50, tóte pro 100 chilo.

Lână tigare de Bânat s'a vândut cu fl. 55—56 pro 56 chilo.

Porcii ung. cr. 53 1/2—55, sêrbesci 53 1/2—54 1/2, românesci 48 1/2—52 1/2 pro chilo greutate netto. S'au importat din Un-

garia de jos 4330, din Ardél 820, din Serbia 2670, din România pe corabie 1400, pe calea ferată de nord 120 porci, laolaltă 9340.

Unsóre de porc, marfă promptă a reușit cu fl. 61—62 cu bute cu tot, fără bute cu fl. 58.50—59.50. pro Aprilie-Maiu.

Prunele uscate s'au vândut cu prețurile de mai înainte.

Sêmânța de luțernă, marfă cer-nută și fină s'a vândut cu fl. 57—59.

Vinul a întâmpinat puțin cumpêrători. Vinurile noues continuă a nu avea trecere, din contră cele vechi sânt foarte bine căutate. Prețurile sânt: vinuri albe din 1877 fl. 10—14, din 1875 și 1876 fl. 13—25, vinuri roșii dela fl. 14.50 în sus (tóte pro hectolitru).

Peile de óe ușore fl. 90—105, grele fl. 115—125 pro 102 bucăți. Pei de capră prima fl. 130—140 pro 102 bucăți.

Brașov, 29 Martie n. Pro hectolitru: Grâu 8.80—9.60, grâu sêcâreț fl. 7.80, sêcară fl. 6.—6.30, orz fl. 5.40—5.50, ovês fl. 3.10—3.20, cucuruz (porumb) fl. 5.20, mălaiu fl. 6.30, mazere fl. 7.50, linte fl. 11.—, fasole fl. 6.50, sêmânța de in fl. 12.—; cartofi fl. 1.50. Carne de vită pro chilo cr. 40, carne de porc cr. 44; sâu de bovine fl. 40 pro 100 chilo.

Medias, 28 Martie n. Pro hectolitru: Grâu fl. 8.80—9.50; Grâu sêcâreț fl. 6.30—7; Sêcară fl. 6.30—6.50; Ovês fl. 3.10—3.40; Cucuruz fl. 6.50—6.80; Sêmânța de cânepă fl. 10; Mazere fl. — Fasole fl. 8—9; Cartofi fl. 2—2.50; Fên fl. 2—2.20; pro 100 chilo Cânepă fl. 62—64; Sî-nină fl. 65—70 pro 100 chilo; Unsóre de porc fl. — 70 pro 100 chilo; Lum înârde sên fl. 40—56 pro 100 chilo; Spirit pro grad 12 cr. pro chilo: carne de vită 36 cr. carne de porc 44—48 cr. carne de vițel 36—40 cr. Óue 7 de 10 cr.

Estras din foia oficială „Budapesti Közlöny.”

Licitatiuni: în 4 Maiu și 4 Iunie imobil. lui Martin Roth în Biertan (jud. cerc. Medias); în 1 Maiu și 1 Iunie imobil. lui George Schuster în Cristian (trib. Sibiu); în 27 Aprilie și 27 Maiu imobil. rêmasului după Samuil Ban în Aiud (jud. cerc.); în 25 Aprilie imobil. din massa concurs. după Stefan Dima în Unedoara (tribun. Deva); în 13 Aprilie imobil. aparținutore masei concurs. lui Carol Krempeles în Sibiu (tribunal); în 14 Maiu și 14 Iunie imobil. lui Rudolf Schuster în Medias (jud. cerc.); în 11 Aprilie imobil. lui Ioan Posonyi în Deva; în 20 Aprilie imobil. lui Alexandru Todor în Deva (tribunal); în 11 Aprilie mobil. lui Emeric Miksa (jud. cerc. Ludosul Murêsului); în 18 Aprilie imobil. lui Martin Góbbel în Prejmer (tribun. Brașov); în 23 Aprilie și 25 Maiu imobil. Anei Lungociu și soți în Vaidarece (jud. cerc. Făgăraș); în 16 Aprilie imobil. lui Ioan și Elizei Wellmann în Bistrița (tribunal); în 15 Aprilie imobil. lui Ioan Bucșa; în 15 Aprilie imobil. lui Toma Baumann în Alțina (tribun. Sibiu); în 27 Maiu și 28 Iunie imobil. lui Andreiu Brecktner și soți în Agnita; în 1 Maiu și 1 Iunie imobil. lui George Brecktner în Agnita (tribun. Sibiu).

CONCURS.

Devenind postul de invêțătoriu întâiu la scóla elementară română a comunei Bozovicu vacant, se escrie concurs cu termen de 4 săptămâni dela 1-a publicare.

Competințele sânt:

Un salariu anual de 300 fl. v. a. care se solvesce din casa comunală anticipative în rate lunare, 6 orgii de lemne și quartir în natură cu grădina de legume.

Doritorii de a ocupa acest post au să documenteze hârnicia lor printr'un testimoniu de maturitate pentru oficiul invêțătoresc și cu altul despre cualificațiunea lor de invêțătoriu, éră la lipsa acestuia se obligă a și'l căștiga într'un termen de un an.

Limba propunerii e cea română, cei cari vor documenta cunoscința limbei magiare și germâne vor fi preferiți.

Competenții au să fie români de religiunea gr. or. și vor fi obligați a conduce ca cântăreți și cântarea în biserica gr. or. de aici și a se supune la tóte servițiile bisericesci.

Petițiunile astfel instruate au să se adreseze și trimită oficiului comunal din Bozovicu.

Bozovicu, în 24 Martiu 1878.

Primariul comunal și președinte al comitetului scolar.

2—3

Petru Pislea.

CONCURS.

Spre ocuparea postului de notariu în comuna mare Pianu superior, precum și a notariatului cercual din comunele Șugag, Capólna și Lazu, cu locuința în Lazu, se escrie concursul până în 15 Aprilie 1878.

Fie-care dintr'acestea notariate este dotat cu o leafă anuală de 400 fl. v. a. locuința liberă și deputat de lemne. Compențenții la aceste posturi au a-și asterne la acest pretoriat documentele lor până în ziua numită.

Săbeșiu 10 Martie 1878.

3—3

Oficiul pretorial.

Nr. 122.

EDICT.

Maria născută Ioan Cojocariu din Brașov a părăsit cu necredință de la 1 Ianuariu 1875. pe legiuitul ei bărbat Nicolau Harmăneanu tot din Brașov fără de a se sci locul unde se află, este prin acésta citată, ca în termen de un an și o đi să se prezenteze înainte subscrisului for matrimonial, căci la din contră și în absența ei se va pertracta și decide procesul divorțial intentat asupra de sociul ei.

Brașov, 3 Martie 1878.

Forul matrimonial gr. or. al tractului I. al Brașovului.

Iosif Bărac m. p.

1—3

protopresb.

Anunciu.

Din cauza călătoriei se vând effin în piața mare Nr. 3 etag. I diverse mobile servituri de porcelan și alte unelte de casă. Lucrurile cari nu se vor pnté vinde mai înainte se vor licita în 12 și 16 Aprilie.

Poșta Redacțiunii. Dnului I. Alămorean în Singătîn. Cu permisiunea Dnului redactor subscrisul me grăbesc a răspunde pe acésta cale următoarele: Bucuros mă declar gata a vè pune la dispoziție 10—15 rădăcini de fragi nobile, dar trimiterea prin poștă fiind anevoioasă și împreună cu óre-cari cheltueli, mai consult este să încredințați tréba unui prietin, care să vè aducă rădăcinile în stare bună când cu reintórcerea dela Sibiu. De cum-va dorești să aibi căți-va surci nobile, meri sau perî, de neam bun — cu plăcere. Timpul altoirei a sosit. Sapă bărbătesce grădina, altcum se întârzie. Salutare frățesc!

Dnului I. Bunea în C.-m. Să nu 'mi iei în nume de reu, dar eu unul nu pot înțelege, cum de Dta care te poți numera în șirul invêțătorilor cu stare materială bună, cum tocmăi Dta te plângi a nu ave de unde să și fi procurat broșura în cestiune spre orientare în ce privesc întocmirea și cultura grădinei scolare. Voiesce și vei puté. În lipsa de esperiențe proprii și în lipsa de o carte, în care se tractéază asupra grădinei scolare, firesce că nu vei fi sciind, ce e de făcut, mai ales acum la început. Scusările cuprinse în scrisórea Dtale nu mi se par temeinice de ajuns. Acésta însă nu mă póte împedece a și împărtași unele îndegotări, a bună samă, generale, informațiunile date fiind foarte mărginite așa că 'mi este prete puțință să 'mi fac o idee clară, în ce condiții economice se află grădina ce ai gând să întocmesci. Éta tot ce și pot spune deocamdată: Apucate și sapă grădina cu harlețul (hârșeul) cât mai adêne și fără anăunare. Săpătura să se împartă apoi în vre-o 4—6 tăblii rectunghiulare printre cari se întind cărări de 1" metri lățime. Cărările să se pardoséscă cu petriș. Cărarea principală începând dela intrare se întinde spre fundul grădinei. Tăbliile odată sâpate se grebléază neted, apoi se împart în straturi cari preste vară trebuie sâpate, precum fasole, mazere, cartofi, cêpă, aiu, sălată, ardeiu, curechiu etc. etc. Cu chipul acesta pământul se scormonesce din greu așa că mai târziu poți cultiva ori și ce. Pomișorii pădureți ce vei aduce din pădure să ne cât mai tineri, sănătoși și înzestrați cu rădăcini numérose. Sêmână tot odată simburii, din cari se pot prăsi pădureți tot unul ca unul. Împreună folosul cu frumósul, cultivând măcar pe de marginea cărării principală flori diferite și îngrijind ca să domnescă rânduială bună și curățenie deplină dela un capét și până la celalalt al grădinei. Salutare!

La mai mulți D. D. invêțători. Subscrisul bucuros vè pune la dispoziție servițiile sale în cestiunea întocmirei și culturai grădinei scolare. Spre accest scop este însă neapêrat a me informa pe larg, ce condițiuni economice și naturale întrunesc grădina scolară.

D. Comșă.